

Forfatter: Drachmann, Holger Henrik Herholdt

Titel: BREV TIL: Drachmann, Andreas Georg FRA: Drachmann, Holger Henrik Herholdt (1884-07-11)

Citation: Drachmann, Holger Henrik Herholdt: "BREV TIL: Drachmann, Andreas Georg FRA: Drachmann, Holger Henrik Herholdt (1884-07-11)", i *Holger Drachmann i Breve til hans Fædrenehjem*, Gyldendalske Boghandel -Nordisk, s. 242. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991800-000-shoot-L0019918000000088.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Holger Drachmann i Breve til hans Fædrenehjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Tarvis. Kärnten. Østerrig.
11 Juli 84.

Kære Fader.

Paa dit venlige Brev fra Vexebogaarden — gammel Ihukommelse — vil jeg denne Gang svare Dig lidt mere ekspedit end sidst. Det glæder baade mig og Emmy meget at mærke den Luftning af Velbefindende, der i det mindste for dit Vedkommende møder os ved Læsningen af dine fra Fredensborg daterede Linjer, og vi ønsker Dig og hele Familien af Hjærtet til Lykke med Forandringen fra Bredgade — ligesom vi beder Dig sende Asbjørn vor Gratulation til det store Slag ved Filologicum — hvis Sejr vi allerede har set af Aviserne.

Dernæst et Par Ord fra mig til Dig, nærmest for at regulere din Opfatning af mine „Bekendelser“ i mit lange Brev, som jeg synes er kommen lidt skævt ind paa Sagen.

Der er for det første det Pekuniære. Jeg erindrer ikke Ordlyden af, hvad jeg skrev, men jeg véd kun, at jeg berørte de „Opofrelser, jeg pekuniært havde maattet gøre for at komme ud og rejse“ netop for at vise Dig, at det var mig magtpaaliggende at komme ud. Det var ikke, fordi jeg beklagede mig herover, eller maaske endogsaa fortrød det. Nej. I Januar Maaned 84 stod det klart for mig, at hvis jeg nu vilde bevare mig fri og frank som Digter og paa det nationale Syn, jeg havde indvundet det sidste Aar, uden at komme, med eller mod mins. 243Vilje, ind i det politiske Hurlumhej, som jeg kunde vide vilde forestaa til Foraaret — saa maatte jeg ud. Og skulde jeg være ude i nogen Tid, med Ro og Kræfter til at arbejde, saa maatte jeg have min Familie med. At gennemføre dette, „koster“ naturligvis ikke lidt; men naar jeg vil, saa vil jeg; det har jeg gjort før, og det skal jeg vedblive at gøre, saalænge jeg føler at jeg kan magte Sagen.

Og jeg kan magte den!

Lad mig tage en ren prosaisk Sammenligning, uden at Du maa stødes ved Ordene. Mit Hjærte og mit Hoved er tilsammen en Fabrik. Jeg tilvirker Værker, aandelige Arbejder, der kan blive staaende som Valuta efter mig, hvis jeg gaar bort, og som materielt tilhører min Familie og aandeligt tilhører mit Folk. Saa snart jeg mærker, at jeg aandeligt indsnevres derhjemme eller løber Fare for at sætte Fabriken H. D. paa et af de Skær — literære eller politiske — hvorpaa nu saadanne Fabriker i smaa Lande kunne blive hængende — saa „udvider“ jeg Bedriften, jeg optager Laan i mig selv, men disse Laan er en Driftskapital, hvis Renter kommer mig (mit Arbejde) tilgode; jeg smider jo ikke Pengene bort ud i det Blaa, eller for at tilfredsstille et øjeblikkeligt Lune. Pengene gaar ind i min aandelige Virksomhed, og jeg har vel at mærke altid en udpræget Følelse af, hvor højt jeg tør forøge denne udvidede Driftskonto, saaledes at jeg i det kommende Aar baade kan afbetale min stiftede Gæld og tillige have noget tilovers til at fortsætte Virksomhed med, gældfrit.

Endnu har jeg ikke foretaget nogen Uden- eller Indenlandsfart, som ikke har givet mig et saadant Overskud, først aandeligt og siden materielt — enten straks eller i den kommende Tid.

Der kan, billigvis, kun være Tale om Fare ved en saadan Fremgangsmaade med det Pund, der er givet En i Forvaltning, naar man ikke føler sig kapabel til at producere bedre og værdifuldere Ting, end man hidtil har gjort. Hvis jeg nærede den Frygt, saa blev jeg hjemme og levede af at fordøje paa de gamle Indtryk. Men jeg kan berolige dig med, at den Tid endnu ikke er kommen for mig — og at naar den kommer, saa vil jeg forud have mærket det og vidst at indskrænke mine Fordringer til Liv og Virksomhed.

Saaledes staar Sagerne nu: at jeg for en Ugestid siden har hjemsendt min Æventyrkomedie til Hegel. I min Mappe har jeg den helt omarbejdede „Puppe og Sommerfugl“, der nu oversættes paa Tysk ogs. 244skal opføres paa tyske og svenske Scener; — og jeg er ved at lægge sidste Haand paa det fra nyt af gennearbejdede moderne Skuespil „Strenge Herrer“. Det er tre Trumfer paa Haanden, foruden den Samling „Fortællinger“, der udkommer til Efteraaret.

16*

Der kunde naturligvis hænde mig det, at jeg døde nu, under min bedste Arbejdstid og Kraft. Men det vilde da neppe være det værste, der kunde ske for min Familie. Thi jeg er i dette Øjeblik en aandelig Kraft i mit Land; og hvad saa end Pingel eller hans Venner siger, saa er der Ungdom, Friskhed og Frihed i de Arbejder, der slaar en Kreds om mit Navn, og mine Efterladte vilde, naar Alt blev gjort op, maaske i dette Øjeblik materielt være heldigere stillet end maaske ad Aare, naar jeg længe havde siddet derhjemme og revet mine Kræfter op i Kamp med det og for det, som jeg nu vil kæmpe med og for.

Dette, som sagt, til din Beroligelse; thi vi plejer jo altid at tale os frit ud til hinanden.

Spørgsmaalet om min Udlændighedstilstand vil maaske blive afgjort snarere, end jeg selv havde tænkt i mit sidste Brev. Lægerne her synes mere og mere tilbøjelige til at tro paa Koleraens Indførsel til Overitalien og derfra op igennem Forbindelseslinierne med Sydtykland — altsaa blandt andet over Tarvis. I saa Fald er vor Bestemmelse dikteret af „højere“ Hensyn. Vi opgiver Venedig som Station for Høsten og vi drager nordpaa, saasnart Hs Majestæt Koleraen rykker herop sydfra. Foreløbig vil vi se Tiden — og Rygterne — an en Ugestid.

Men er vi først begyndt Rejsen nordpaa, saa vender vi vel Næsen helt hjem.

I hvert Fald: jeg er draget ud af og med Kærlighed til det Folk og Land, som jeg tilhører. Denne Kærlighed bliver hos mig, saalænge jeg er ude, og den ledsager mig, naar jeg vender hjem. Saa faar vi se, om man kan vriste det Banner ud af min Haand. Jeg tror det ikke.

Forøvrigt: hils Dr. Pingel. Thi han er alligevel en nobel Idealist. Men om han nu skal bruges eller misbruges — om Bølgen løfter ham eller slænger ham tilside — ja se alt det kan vi tales ved om næste Gang.

Emmy og Børnene sender Eder de kærligste Hilsner
ved Din hengivne
Holger Drachmann.

Hegel véd i hvert Fald min Adresse.

s. 245Holgers lange Omskrivning og Forklaring af, hvorledes han optog Laan hos sig selv, betyder vel bare, at han trak paa Forlaget. Det gjorde han nok navnlig meget rigeligt under sit følgende Ophold i Wien, medens han skrev „Alkibiades“. Han trængte til selv at føle sig som den unge Græker, der kunde tage overdaadigt til alle Livets Goder og lade sine Venner nyde Glæderne med sig. — Af de tre „Trumfer“ han i Brevet siger at have paa Haanden, er den ene — Eventyrkomedien — „Der var engang —“. Den blev unægtelig et Aktiv, som for lange Tider bragte Balance i hans økonomiske Forhold. Det varede et Par Aar, inden den kom op paa Teatret; men strax efter at den var udgivet, skrev Fru Heiberg til Holger, at han endelig maatte faa „Der var engang —“ frem paa Scenen. Hun var vis paa, det vilde blive en Succes. Og deri fik hun jo Ret. Efter Holgers Død var det Emmy, der fik Forfatterhonoraret, naar Stykket opførtes. Det glædede mig, da det blev bestemt; for det er jo fra hendes Tid, fra den Tid, da hun og Holger var unge, lykkelige Ægtefolk, saa jeg synes, det er rimeligt, at det blev som en Slags Pension for hende.

Til Wien flyttede de sidst paa Sommeren, da Emmy ventede sit Barn.